

Einsteinův teleskop jako příležitost. Inovativní firmy mají šanci

9.6.2026 - | CzechInvest

Už v příštím roce se definitivně rozhodne, který evropský region bude hostit podzemní detektor gravitačních vln, Einsteinův teleskop. Zástupce CzechInvestu se zúčastnil akce v jedné z kandidujících lokalit.

Einsteinův dalekohled nebude vůbec připomínat dalekohledy, na které jste zvyklí. Přístroj umístěný asi 200 až 300 metrů pod zemí bude zaznamenávat deformace prostoročasu a umožní pozorování vzniku galaxií i vývoje vesmíru v době po Velkém třesku. Jak bude přesně vypadat, musí ještě vědci rozhodnout, už nyní ale tento mezinárodní projekt nabízí příležitosti technologickým a inovativním firmám.

I proto se zástupce **CzechInvestu** v Německu zúčastnil semináře Tech-talk na téma „Obchodní a inovační příležitosti spojené s Einsteinovým teleskopem“. Akce pořádaná klastrem NanoMikroWerkstoffePhotonik. NRW přivítala zástupce agentury CzechInvest na základě dlouhodobé spolupráce Generálního konzulátu České republiky v Düsseldorfu s Ministerstvem hospodářství, průmyslu, ochrany klimatu a energetiky spolkové země Severní Porýní-Vestfálsko.

V úvodu semináře profesor Achim Stahl z RWTH Aachen představil záměr projektu Einsteinova teleskopu, včetně populárního úvodu do principů astrofyziky, na kterých je plánovaná vědecká infrastruktura k detekci a měření gravitačních vln založena.

V dalším programu semináře proběhla prezentace:

- **Projekt COMET** (Co-making the Einstein Telescope) zaměřeného na podporu malých a středních podniků zabývajících se na optikou, aktivním potlačení šumů, vakuovými technologiemi, kryogenikou, laserovou interferometrií a pokročilým zpracování dat. V rámci projektu COMET je podporován vývoj technologií a jejich přenos do praxe. Výše dotace může pro jednu žádost dosáhnout maximální výše 75 000 EUR (max 50 % nákladů projektu). Pro rok 2026 jsou naplánovány 3 výzvy, v dubnu, červenci a prosinci. Projekt si klade za cíl podpořit 12 inovativních projektu zaměřených na vývoj technologií pro ET.
- **Nástroje STIPP** (SME Transition Innovation Partner Projects) jenž je určen k širší podpoře přeshraniční spolupráce malých a středních podniků a podpory rozvoje podnikání a inovací v regionu Máza-Rýn. Cílem nástroje je podpora regionální hospodářské transformace. Nástroj podporuje vznik průmyslových partnerství, jejich vyhledávání, zakládání i vlastní technologickou implementaci jednotlivých projektů. Vzhledem k tomu, že se jedná o regionální nástroj, o podporu mohou žádat subjekty z příhraničních regionů Nizozemska a Německa. Výše dotace závislí na počtu zapojených společností z jednotlivých podporovaných regionů. V závislosti na počtu společností a regionů se výše dotace pohybuje v rozmezí 75-125 tisíců eur. V roce 2026 bude otevřena výzva v měsících srpen – říjen.

Vzhledem k tomu, že se v obou případech jedná o aktivity programu Interreg VI, je doba realizace vázána na období 2021-2027.

Závěrem on-line semináře proběhla prezentace projektu **LUCET - úspěšného projektu vývoje a implementace inovace** podpořeného nástrojem STIPP. Projekt je tvořen přeshraničním konsorciem 4 partnerů společností Netal, ISAtec engineering, SAC a Cilyx. V rámci projektu byla vyvinuta technologie laserového čištění tubusů ve vysokém stupni vakua určená pro Einsteinův teleskop.

Technologie umožňuje dosáhnout mikroskopického stupně čistoty. Nástroj STIPP pro projekt poskytl kromě financování i službu vyhledání partnerů konsorcia.

Kompletní záznam online semináře

<https://czechinvest.gov.cz/cz/Homepage/Novinky/Cerven-2026/Einsteinuv-teleskop-jako-prilezitost-Inovativni-firmy-maji-sanci>